

TÒA ÁN NHÂN DÂN TỐI CAO

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Quyết định giám đốc thẩm

Số: 14/2022/HC-GĐT

Ngày 25/4/2022

V/v khiếu kiện quyết định
hành chính trong lĩnh vực đất đai

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
HỘI ĐỒNG THẨM PHÁN
TÒA ÁN NHÂN DÂN TỐI CAO

- Thành phần Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Trần Hồng Hà;

Các Thẩm phán: - Ông Ngô Tiến Hùng;

- Ông Trần Văn Cò;

- Bà Đào Thị Minh Thủy;

- Ông Nguyễn Biên Thùy.

- Thư ký phiên tòa: Bà Trần Thị Thu Huyền - Thư ký Tòa án nhân dân tối cao.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tối cao: Ông Nguyễn Việt Hùng - Kiểm sát viên tham gia phiên tòa.

Ngày 25/4/2022, tại trụ sở Tòa án nhân dân tối cao đã mở phiên tòa giám đốc thẩm xét xử vụ án hành chính về “*Khiếu kiện quyết định hành chính trong lĩnh vực đất đai*” giữa các đương sự:

1. *Người khởi kiện:* Bà Tạ Long V, sinh năm 1959, đại diện gia tộc họ Tạ; cư trú tại: Số 205 QT, khóm PH, thị trấn TH, huyện CT, tỉnh Đồng Tháp.

Người đại diện hợp pháp của người khởi kiện: Ông Nguyễn Phú K, sinh năm 1957, là người đại diện theo ủy quyền (theo Hợp đồng ủy quyền giữa bà Tạ Long V và ông Nguyễn Phú K ngày 28/9/2016); địa chỉ: Số 337, khóm PH, thị trấn TH, huyện CT, tỉnh Đồng Tháp.

2. *Người bị kiện:* Ủy ban nhân dân huyện CT, tỉnh Đồng Tháp.

Địa chỉ: Số 161, khóm PM, thị trấn TH, huyện CT, tỉnh Đồng Tháp.

3. *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Miếu QT;

Người đại diện hợp pháp của Miếu QT: Ông Lưu Thiện A, sinh năm 1934, là Trưởng Ban quản lý Miếu QT.

Địa chỉ: 148, khóm MH, thị trấn TH, huyện CT, tỉnh Đồng Tháp.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo đơn khởi kiện, quá trình giải quyết vụ án, người khởi kiện là bà Tạ

Long V trình bày:

Miếu QT (thờ ông Q) do ông Tạ Văn H xây dựng năm 1902 thuộc thửa đất số 67, tờ bản đồ số 20 nằm trong phần đất VQ đã được Ty điền SĐ cấp Chứng chỉ trạng thái bất động sản ngày 26/01/1973, mang tên ông Tạ Văn T (là con ông Tạ Văn H). Miếu là cơ sở thờ tự của gia tộc họ Tạ và thờ ông Q do gia đình họ Tạ thờ cúng, quản lý từ năm 1902 đến nay. Ông Tạ Văn T chết năm 1955. Ông Tạ Văn T1 và bà Phạm Thị S thừa kế di sản trên đã ủy quyền cho con gái là bà Tạ Long V và con rể là ông Nguyễn Phú K thay mặt giải quyết các vấn đề có liên quan đến hương hỏa Miếu QT.

Khi thực hiện dự án cải tạo và nâng cấp Quốc lộ 80, một phần diện tích thuộc khuôn viên Miếu QT bị thu hồi, ngày 08/7/2015 bà Tạ Long V nhận tiền bồi thường với số tiền là 40.244.000 đồng.

Ngày 16/7/2015, bà V có đơn xin đăng ký cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất (GCNQSDĐ), quyền sở hữu (QSH) nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất đối với diện tích 277,6 m² đất, thửa số 67, tờ bản đồ số 20, mục đích sử dụng là đất tín ngưỡng.

Ngày 03/12/2015, Ủy ban nhân dân (UBND) huyện CT ban hành Quyết định số 597/QĐ-UBND công nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất cho Miếu QT với tổng diện tích 277,6 m², số hiệu thửa đất 67, Tờ bản đồ số 20, mục đích là đất tín ngưỡng. Tài sản khác gắn liền với đất là công trình Miếu QT, diện tích xây dựng 214,5 m².

Ngày 15/12/2015, UBND huyện CT cấp GCNQSDĐ, QSH nhà số BX 919197 đối với thửa đất trên và tài sản trên đất cho chủ sử dụng, chủ sở hữu là: Miếu QT.

Không đồng ý với việc ghi tên chủ sử dụng đất và chủ sở hữu như trên, ngày 16/12/2015, bà V có đơn yêu cầu bổ sung GCNQSDĐ, QSH nhà ghi tên bà V làm người đại diện Miếu QT.

Ngày 06/01/2016, UBND huyện CT ban hành Công văn số 06/UBND-NC trả lời đơn của bà V không đủ điều kiện thụ lý giải quyết.

Ngày 29/02/2016, Chủ tịch UBND huyện CT ban hành Công văn số 120/UBND-NNPTNT trả lời bà V với nội dung: Căn cứ vào Hợp đồng ủy quyền ngày 17/8/2015 của các thành viên Ban Quản lý Miếu QT ủy quyền cho ông Nguyễn Phú K được UBND thị trấn TH chứng thực ngày 19/8/2015, căn cứ Đơn xin cấp GCNQSDĐ, QSH nhà và tài sản khác gắn liền với đất ngày 16/7/2015, người ký đơn là ông Nguyễn Phú K do Ban quản lý Miếu QT ủy quyền. UBND huyện CT ban hành Công văn số 06/UBND-NC ngày 06/01/2016 trả lời đơn cho bà Tạ Long V không đủ điều kiện thụ lý giải quyết là đúng quy định của pháp luật. Bà Tạ Long V tiếp tục khiếu nại nhưng không được giải quyết.

Ban quản lý Miếu QT và ông Nguyễn Phú K nhiều lần có văn bản không tranh chấp cơ sở thờ tự và quyền quản lý Miếu QT, đồng ý để bà Tạ Long V kê khai, nộp đơn đăng ký cấp GCNQSDĐ.

Bà V cho rằng việc UBND huyện CT cấp GCNQSDĐ ghi tên chủ sử dụng đất Miếu QT là không đúng đối tượng, không đúng diện tích, gây thiệt hại nghiêm trọng đến quyền và lợi ích hợp pháp của gia đình bà V (đại diện gia tộc họ Tạ) nên ngày 09/11/2016 bà V có đơn khởi kiện đề nghị Tòa án nhân dân tỉnh Đồng Tháp hủy Quyết định số 597/QĐ-UBND ngày 03/12/2015 và GCNQSDĐ, QSH nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất cấp cho Miếu QT số BX 919197 ngày 15/12/2015 của UBND huyện CT.

Người đại diện của người bị kiện là UBND huyện CT trình bày:

Phần đất mà bà Tạ Long V khiếu kiện thuộc thửa số 442, tờ bản đồ số 03 có nguồn gốc là của ông Tạ Văn H; năm 1902, ông H xây dựng Miếu thờ ông Q trên phần đất tranh chấp trên. Sau khi ông H chết, ông Tạ Văn T quản lý Miếu. Khi ông T chết, con ông T là ông Tạ Văn T1 cùng vợ là bà Phạm Thị S quản lý, sử dụng.

Ngày 17/8/2015, các thành viên Ban quản lý Miếu QT và các thành viên họ Tạ ủy quyền cho ông Nguyễn Phú K kê khai đăng ký cấp GCNQSDĐ.

Căn cứ vào hợp đồng ủy quyền ngày 17/8/2015 nêu trên của các thành viên Ban quản lý Miếu QT; đơn xin cấp GCNQSDĐ, QSH nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất ngày 16/7/2015 của ông Nguyễn Phú K; Nghị định số 43/2014/NĐ-CP ngày 15/5/2014 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số Điều của Luật đất đai, UBND huyện CT ban hành Quyết định số 597/QĐ-UBND ngày 03/12/2015 và cấp GCNQSDĐ, QSH nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất cấp cho Miếu QT số BX 919197 ngày 15/12/2015 là đúng pháp luật.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là Miếu QT trình bày:

Người đại diện Miếu QT là ông Lưu Thiện A đề nghị Tòa án xem xét giải quyết chấp nhận yêu cầu của bà Tạ Long V. Miếu QT được họ Tạ xây dựng làm phủ thờ gia tộc và thờ Q là tài sản riêng của gia tộc họ Tạ, Hội người Hoa, Ban Tế tự hay Ban quản lý Miếu QT đoàn kết, gắn bó với gia tộc họ Tạ trong việc giữ gìn di sản văn hóa Miếu QT; Ban tế tự hay Ban quản lý Miếu QT chỉ tham gia cúng kiến chứ không có tranh chấp về tài sản hay chủ quyền quản lý với gia tộc họ Tạ.

Tại Bản án hành chính sơ thẩm số 13/2017/HC-ST ngày 22/9/2017, Tòa án nhân dân tỉnh Đồng Tháp đã quyết định:

Bác toàn bộ yêu cầu khởi kiện của bà Tạ Long V (đại diện gia tộc họ Tạ) về việc: Yêu cầu hủy Quyết định số 597/QĐ-UBND ngày 03/12/2015 của Ủy ban nhân dân huyện CT, tỉnh Đồng Tháp và yêu cầu hủy Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất (số bìa BX919197) do Ủy ban nhân dân huyện CT cấp cho Miếu QT đứng tên sử dụng ngày 15/12/2015, thuộc thửa đất số 67, tờ bản đồ số 20, diện tích 277,6 m² (mục đích sử dụng là đất tín ngưỡng), tọa lạc tại khóm PH, thị trấn TH, huyện CT, tỉnh Đồng Tháp.

Ngoài ra, Tòa án cấp sơ thẩm còn tuyên về án phí và quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

Ngày 27/9/2017, bà Tạ Long V có đơn kháng cáo đối với toàn bộ Bản án sơ thẩm nêu trên.

Tại Bản án hành chính phúc thẩm số 188/2018/HC-PT ngày 21/6/2018, Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh đã quyết định: *Giữ nguyên Bản án hành chính sơ thẩm nêu trên.*

Ngày 09/11/2018, bà Tạ Long V có đơn đề nghị xem xét theo thủ tục giám đốc thẩm đối với Bản án hành chính phúc thẩm nêu trên.

Tại Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 06/QĐ-VKS-HC ngày 11/6/2021, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao kháng nghị đối với Bản án hành chính phúc thẩm số 188/2018/HC-PT ngày 12/6/2018 của Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh và đề nghị Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao xét xử giám đốc thẩm, hủy Bản án hành chính phúc thẩm số 188/2018/HC-PT ngày 12/6/2018 của Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh; giao hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh để xét xử phúc thẩm lại theo đúng quy định của pháp luật.

Tại phiên tòa giám đốc thẩm, đại diện Viện kiểm sát nhân dân tối cao đề nghị Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao chấp nhận kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Căn cứ vào các tài liệu có trong hồ sơ vụ án thì có căn cứ để xác định nguồn gốc diện tích đất 277,6 m² được cấp cho Miếu QT là của gia tộc họ Tạ, do ông Tạ Văn H xây dựng Miếu năm 1902 và quản lý từ trước đến nay không tranh chấp; bà V và ông K là những người được gia tộc họ Tạ ủy quyền quản lý. Miếu được xây dựng để dùng vào mục đích tín ngưỡng thờ Quan Q (Quan T) và Ban quản lý Miếu do bà V, gia tộc họ Tạ, ông A và người dân lập nên. Ngày 10/9/2018, UBND thị trấn TH đã ban hành Quyết định số 243/QĐ-UBND công nhận Ban Quản lý Miếu QT do bà Tạ Long V vận động thành lập, gồm 08 người trong gia tộc họ Tạ, 04 người trong Hội người Hoa và 02 người là bà con tín ngưỡng QT để tổ chức các ngày Lễ Vía hàng năm. Mặc dù Miếu có nguồn gốc của gia tộc họ Tạ nhưng là nơi thờ Quan TĐ, là tín ngưỡng dân gian của Cộng đồng người Hoa; đã được Nhà nước công nhận là di tích lịch sử - văn hóa (loại hình di tích kiến trúc, nghệ thuật) theo Quyết định số 999/QĐ-UBND-HC ngày 25/9/2015 của UBND tỉnh Đồng Tháp phê duyệt Danh mục kiểm kê di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2016 - 2020.

[2] Điểm b khoản 2 Điều 59 Luật Đất đai năm 2013 quy định “2. Ủy ban nhân dân cấp huyện quyết định giao đất, cho thuê đất, cho phép chuyển mục đích sử dụng đất trong các trường hợp sau đây: b) *Giao đất đối với cộng đồng dân cư*”.

Khoản 5 Điều 100 Luật Đất đai quy định về cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất cho hộ gia đình, cá nhân, cộng đồng dân cư đang sử dụng đất có giấy tờ về quyền sử dụng đất “5. *Cộng đồng dân cư đang sử dụng đất có công trình là đình, đền, **miếu**, am, từ*

đường, nhà thờ họ; đất nông nghiệp quy định tại khoản 3 Điều 131 của Luật này và đất đó không có tranh chấp, được Ủy ban nhân dân cấp xã nơi có đất xác nhận là đất sử dụng chung cho cộng đồng thì được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất”.

Như vậy, căn cứ vào Đơn xin cấp GCNQSDĐ của ông K, đề nghị cấp GCNQSDĐ cho Miếu QT, mục đích sử dụng là đất tín ngưỡng, UBND huyện CT ban hành Quyết định số 597/QĐ-UBND công nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất cho Miếu QT là đúng quy định của pháp luật.

[3] Do việc cấp GCNQSDĐ cho Miếu QT của UBND huyện CT là đúng pháp luật nên Tòa án cấp sơ thẩm và Tòa án cấp phúc thẩm xử bác yêu cầu khởi kiện của bà Tạ Long V là có căn cứ.

[4] Quyết định kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao cho rằng UBND huyện CT cấp GCNQSDĐ đứng tên người sử dụng là Miếu QT làm cho đất của gia tộc họ Tạ thành đất tín ngưỡng cho cộng đồng dân cư, xâm phạm nghiêm trọng đến quyền và lợi ích hợp pháp của gia tộc họ Tạ là không đúng; đồng thời quyết định kháng nghị cũng cho rằng Tòa án cấp sơ thẩm, Tòa án cấp phúc thẩm xử bác yêu cầu khởi kiện của bà V là không đúng quy định của pháp luật nhưng không chỉ ra không đúng ở những quy định pháp luật cụ thể nào được áp dụng trong trường hợp này.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào điểm a khoản 2 Điều 266, Điều 271, khoản 1 Điều 272 Luật Tổ tụng hành chính năm 2015;

1. Không chấp nhận Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 06/QĐ-VKS-HC ngày 11/6/2021 của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao kháng nghị đối với Bản án hành chính phúc thẩm số 188/2018/HC-PT ngày 12/6/2018 của Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh;

2. Giữ nguyên Bản án hành chính phúc thẩm số 188/2018/HC-PT ngày 12/6/2018 của Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Nơi nhận:

- Chánh án TANDTC (để báo cáo);
- Viện trưởng VKSNDTC (để biết);
- TAND CC tại Thành phố HCM;
- TAND tỉnh Đồng Tháp;
- VKSND tỉnh Đồng Tháp;
- Cục THADS tỉnh Đồng Tháp;
- Các đương sự (theo địa chỉ);
- Lưu: VP (TANDTC), Vụ GDKTIII (3b), THS, Hồ sơ vụ án.

**TM. HỘI ĐỒNG THẨM PHÁN
THẨM PHÁN-CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

**Trần Hồng Hà
(đã ký)**

